

pws te /

PAŃSTWOWA
WYŻSZA SZKOŁA
TECHNICZNO
EKONOMICZNA

ДЕРЖАВНА
ВИЩА ТЕХНІЧНО-ЕКОНОМІЧНА ШКОЛА
ІМЕНІ БРОНІСЛАВА МАРКЕВИЧА В ЯРОСЛАВІ

ХАРКІВСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

ЄВРОПЕЙСЬКІ АСПЕКТИ
РОЗВИТКУ РИНКІВ
ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ

н а у к о в е   в и д а н н я

УДК 337.72

Є24

Міжнародний проект здійснено відповідно до Угоди про співробітництво між Державною вищою технічно-економічною Школою ім. Б. Маркевича в Ярославі (Польща) та Харківським національним економічним університетом ім. С. Кузнеця (Україна) від 24.11.2014 року

Рекомендовано до видання рішенням Вченої ради Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця (протокол № 2 від 17.10.2017 р.)

Рецензенти:

доктор економічних наук, професор

РЕКУНЕНКО І. І.

Навчально-науковий інститут бізнес-технологій
«УАБС» (м.Суми), завідувач кафедри фінансів, банків-
ської справи та страхування;

доктор економічних наук, професор

ШІРІНЯН Л. В.

Національний університет харчових технологій (м.Київ),
завідувач кафедри фінансів;

доктор економічних наук, доцент

ТИЩЕНКО В. Ф.

НДЦ ІПР НАН України (м.Харків),

старший науковий співробітник.

Євроінтеграційні аспекти розвитку ринків фінансових послуг :
монографія / Н.М. Внукова, Р. Пукала, В. А. Смоляк [та ін.] ;
Є24 за заг. д-ра. екон. наук, професора Н.М. Внукової та канд. екон. наук
Р. Пукала. – Харків : Ексклюзив, 2018. – 178 с. (Укр. мова, передмова –
польська мова)

ISBN 978-617-7204-25-0

Розглянуто питання розвитку ринку фінансових послуг в умовах євроінтеграційних процесів, зокрема, обґрунтування доцільності реалізації положень SOLVENCY II для страхових компаній України, визначено напрями державного регулювання якості страхових послуг, підходи до інтеграційних та диверсифікаційних процесів на ринку фінансових послуг, представлено європейський досвід реформування системи пенсійного забезпечення, подано розвиток ринку житлової нерухомості в умовах європейської інтеграції, визначено сучасний стан та перспективи імплементації міжнародних стандартів з фінансового моніторингу в Україні.

Рекомендовано для працівників ринку фінансових послуг, студентів, аспірантів і викладачів фінансових навчальних дисциплін, всіх зацікавлених осіб у розвитку європейського економічного простору.

НАЦІОНАЛЬНИЙ
ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

БІБЛІОТЕКА

5

ISBN 978-617-7204-25-0

© Колектив авторів, 2018

784445

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	5
ВСТУП	7
I. ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНІ АСПЕКТИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ	12
Висновки за розділом 1.....	18
II. ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ СТРАХОВОГО РИНКУ	19
2.1. Оцінка стану розвитку страхового ринку України в умовах євроінтеграції.....	19
2.2. Вимоги ЄС до функціонування ринку страхових послуг України.....	35
2.3. Роль та місце пруденційного регулювання у забезпеченні безпеки страхового ринку.....	38
2.4. Управління достатністю капіталу страхових компаній в умовах європейського вектору розвитку ринку фінансових послуг України.....	51
2.5. Державне забезпечення страхування аграрних ризиків у країнах ЄС та США.....	73
Висновки за розділом 2.....	83
3. ПРОГНОЗУВАННЯ РІВНЯ РОЗВИТКУ РИНКУ ЛІЗИНГОВИХ ПОСЛУГ УКРАЇНИ В УМОВАХ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ ...	84
Висновки за розділом 3.....	99
4. АУДИТ ФІНАНСОВИХ УСТАНОВ: ВІТЧИЗНЯНИЙ ТА ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД	100
Висновки за розділом 4.....	111
5. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО РОЗВИТКУ НА СУЧАСНОМУ РИНКУ ЖИТЛОВОЇ НЕРУХОМОСТІ УКРАЇНИ	112
Висновки за розділом 5.....	120
6. РОЗВИТОК РИЗИК-ОРІЄНТОВАНОГО ПІДХОДУ В СФЕРІ ФІНАНСОВОГО МОНІТОРИНГУ В УКРАЇНІ ЗГІДНО З ЄВРОПЕЙСЬКИМИ ВИМОГАМИ	121
6.1. Теоретичні аспекти ризик-орієнтованого підходу у сфері фінансового моніторингу.....	121
6.2. Впровадження ризик-орієнтованого підходу на національному рівні.....	127

6.3. Напрями удосконалення процесу фінансового моніторингу з урахуванням ризик-орієнтованого підходу.....	131
Висновки за розділом 6.....	141
7. ВИЗНАЧЕННЯ НЕОБХІДНОСТІ ЗАОЩАДЖУВАННЯ ПРИ СКОРОЧЕННІ ПЕНСІЙНОГО ВІКУ (ДОСВІД ПОЛЬЩІ).....	143
7.1. Вплив зростання середньої тривалості життя на пенсійну систему...	143
7.2. Вплив скорочення пенсійного віку на розмір виплат майбутніх пенсій та фінанси держави.....	146
7.3. Добровільне пенсійне накопичення.....	148
7.4. Програми пенсійного забезпечення працівників.....	149
7.5. Особисті пенсійні депозити.....	150
7.6. Особисті рахунки пенсійного забезпечення.....	151
Висновки за розділом 7.....	152
ВИСНОВКИ.....	153
ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	155
ДОДАТКИ.....	172